

Erzsébet-napi drámák

Fortyogó, vérre menő vitáktól zajos kulturális életünknek talán kevés olyan ellentmondásos, vitákat kiváltó jelensége létezik, mint az Erzsébet-díj. Az egyik oldal azt mondja: a *Spéter Erzsébet* által alapított kulturális díj körüli felhajtás, zajos ünnepek szegénye kulturális közéletünknek. A másik oldal erre azt feleli: a „magyar Oscarnak” szánt jutalom természetes módon jár együtt akkora csinnadrattával, mint amerikai társa. Az egyik oldal háborog: *Péchy Blanka* a maga szerény, csendes módján sokkal többet tett a magyar kultúráért, többet adott alapítványával művészi életünk jeleseinak, mégsem ünnepeltette magát érte. A másik oldal úgy replikázik: nem vagyunk egy-

formák, s nagyon jó dolog, hogy a Kazinczy-díj mellett ott az Erzsébet-díj is.

Ami tény: ez utóbbit az idén már harmadízben osztják ki, noha a viták nem látszanak elülni. Úgy gondoltuk, mini közvélemény-kutatást leginkább azok körében végezzünk, akik igazán érzékenyek, ha úgy tesszük, „hivatalból” sérülékenyek és jól érzik a közvélemény ítéletét. Az írókról van szó, pontosabban a most kiosztandó drámaírói Erzsébet-díj öt jelöltjéről. Ezek: **Eörsi István**, Gyurkovics Tibor, Nádas Péter, Spiró György, Székely János.

Az Erdélyben élő nagyszerű drámaíróval, Székely Jánossal a nagyon jól ismert okokból nem sikerült kapcsolatot teremtenünk. Ná-

Margitai Ági és Kómives Sándor, a *Jolán és a férfiak c.* Eörsi István-darab gyulai várszínházi előadásán

E heti kínálónk – némiképp évadköszöntő jelleggel – a színház körül forog, ugyanakkor igazi szenzációval is szolgál: Spiró György új „kismeséjével”, amelyet nyilatkozat helyett küldött lapunknak. A neves író is jelölt ugyanis az Erzsébet-díj színműírói kategóriájában – és az elmúlt évi tapasztalatok alapján erről mini közvélemény-kutatást kísértünk meg az érintett drámaírók körében. Az Erzsébet-díj várományosainak listája – emlékeztetőül – épp emiatt került rovatunkba.

ERZSÉBET-DÍJ

1989

Ez év novemberében harmadszor kerül kiosztásra az Erzsébet-díj. Az alapszabály szerint minden esztendőben csak az elmúlt – (most az 1988/89-es) – évad kiemelkedő művészi teljesítményei vehetők figyelembe.

A szakma legkiválóbb képviselőiből alakult zsűri, kategóriánként 5-5 személyre tett javaslatot. A javasolt jelöltekből kategóriánként csak 1 személy lehet a díj nyertese – bár azt mindegyik megérdemelné. Hogy a legjobbak között ki lesz az első, a közönség, vagyis az ön szavazata fogja eldönteni. Ezért kérjük, hogy az egyes kategóriákban szereplő 5 név közül a legjobbnak tartott művész neve mellé egy X-jel tegyen.

A kivágott szavazólapot legkésőbb október 10-ig kell „Erzsébet-díj” Bp. 13. Pf. 42. 1253 címre beküldeni. A beérkező szavazatok számítógépes feldolgozásra kerülnek és az eredmény hitelességét az ellenőrzést végző állami közjegyző biztosítja.

Az ügyet szerető és a játékot kedvelő szavazók között kisorsolunk 20 db ajándékot (technikai újdonságot!) és 60 db belépőjegyet az Erzsébet-díj-kiosztó gálaestre.

KÖSZINHÁZ:

A SZÍNÉSZ:

- 1 BALKAY GÉZA
- 2 DARVAS IVÁN
- 3 KERN ANDRÁS
- 4 KÉZDY GYÖRGY
- 5 MÁCSAI PÁL

FILMMŰVÉSZET:

C SZÍNÉSZ:

- 1 EPERJES KÁROLY
- 2 GÁSPÁR SÁNDOR
- 3 KOLTAI RÓBERT
- 4 MÁTÉ GÁBOR
- 5 RUDOLF PÉTER

RÁDIÓ-TELEVÍZIÓ:

E SZÍNÉSZ:

- 1 BODROGI GYULA
- 2 CSÁKÁNYI LÁSZLÓ
- 3 GÁLVÖLGYI JÁNOS
- 4 NEMCSÁK KÁROLY
- 5 SZILÁGYI TIBOR

OPERA: G ÉNEKES:

- 1 BEDE FAZEKAS CSABA
- 2 FARAGÓ ANDRÁS
- 3 GULYÁS DÉNES
- 4 KÁLMÁNDI MIHÁLY
- 5 NÉMETH JÓZSEF

I SZÍNműÍRÓ:

- 1 EÖRSI ISTVÁN
- 2 GYURKOVICS TIBOR
- 3 NÁDAS PÉTER
- 4 SPIRÓ GYÖRGY
- 5 SZÉKELY JÁNOS

K DÍSZLET-, JELMEZTERVEZŐ:

- 1 CSÁNYI ÁRPÁD

- 2 FEHÉR MIKLÓS
- 3 LANGMÁR ANDRÁS
- 4 VÁGÓ NELLY
- 5 VOGEL ERIC

B SZÍNÉSZNŐ:

- 1 CSÁKÁNYI ESZTER
- 2 KOVÁCS ZSUZSA
- 3 KÜTVÖLGYI ERZSÉBET
- 4 TAKÁCS KATI
- 5 UDVAROS DOROTTYA

D SZÍNÉSZNŐ:

- 1 BODNÁR ERIKA
- 2 ESZENYI ENIKÓ
- 3 HALÁSZ JUDIT
- 4 POGÁNY JUDIT
- 5 TEMESSY HÉDI

F SZÍNÉSZNŐ:

- 1 MOÓR MARIANNA
- 2 RÁCKEVEI ANNA
- 3 SCHUBERT ÉVA
- 4 TÖRŐCSIK MARI
- 5 VENCZEL VERA

H ÉNEKESNŐ:

- 1 CSAVLEK ETELKA
- 2 LUKÁCS GYÖNGYI
- 3 MÉSZÖLY KATALIN
- 4 PITTI KATALIN
- 5 ROST ANDREA

J RENDEZŐ:

- 1 ASCHER TAMÁS
- 2 BÉKÉS ANDRÁS
- 3 BOZÓ LÁSZLÓ
- 4 GYARMATHY LÍVIA
- 5 ZSÁMBÉKI GÁBOR

L HUMORISTA

- 1 GALAMBOS SZILVESZTER
- 2 PETERDI PÁL
- 3 SINKÓ PÉTER
- 4 SZILÁGYI GYÖRGY
- 5 TRUNKÓ BARNABÁS

A beküldő neve:

címe:

Kütvölgyi Erzsébet és Hegedűs D. Géza, Spiró György-Másik János daljátékának, az „Ahogy tesszük”-nek vgszínházi előadásán

Lukács Sándor, Székely János: Caligula helytartója c. drámájának címszerepében

das Péter vidéki magányába húzóva új művén dolgozik, s bár időnként megjelenik Budapesten, hiszen az Írószövetség most alakuló új hetilapjának, a Magyar Naplónak belső munkatársa, az elmúlt két hétben ő is elér-

Jelenet Gyurkovics Tibor: Boldogháza c. tragikomédiájának veszprémi előadásából

Berek Kati, Epres Attila és Román Judit, Nádas Péter „Takarítás”-ának egri előadásán

hetetlen volt – jórészt még szerkesztő kollégái számára is. Spiró György tőlem értesült arról, hogy jelölt a díjra, de nem kívánt nyilatkozni, mert mint elmondta, új műve befejezéséig „visszavonult”, senkinek sem ad interjút, még – és itt egy hosszú, megtisztelő névsor következett a magyar sajtó nagyjairól – ...-nak sem. Viszont szívesen küldi nyilatkozat helyett lapunk olvasóinak legújabb „meséjét”.

Így hát két jelölttel, a színműírói díj két várományosával beszélgetve kereshettem arra a választ, hol tart most az Erzsébet-díj „befogadása”.

EÖRSI ISTVÁN: Az Erzsébet-díjról semmit sem tudok, mert abban az időben, amikor alapították, külföldön éltem. Őszintén szólva, eszembe sem jutott, hogy bármilyen díjat kaphatok, hiszen a hivatalos kultúra számára évekig nem is léteztem, mint író.

– Mit szólt, amikor megtudta, hogy ötévesével jelölt a színműírói díjra?

– Először azon törtem a fejem, az ilyen díjakkal csak a szegény jut, vagy pénzzel is járnak? Persze, ez fölvetődik minden magyar díjjal kapcsolatban, '53 óta. Ami a szavazást illeti, azt hiszem, ez elsősorban a szimpátiát fejezi ki, a darabokról, az író munkásságáról keveset mond. A kihallgatás című drámámat például a kaposvári kamaraszínház mutatta be, ahol egy előadásra mindössze hetvenen férnek be. Szóval ez idáig nemigen kelthetett milliós tömeghatást.

GYURKOVICS TIBOR: Talán valami oka csak van, hogy engem is jelöltek. Nézz, olyan kevés „felhajtás” volt körülöttem a Fekvőtámasz bemutatásakor. Aztán nagy siker lett. S az, hogy egy színdarab fölkerüljön vidékről Pestre, nagyon ritkán történik. Oka kell, hogy legyen – talán a darab, vagy mert jó az előadás. S a Boldogháza című darabommal ugyanez történt. Bemutatta Veszprém, s most fölött a Pesti Színházba.

– Bizonyára emlékszik rá, tavaly többen visszautasították az Erzsébet-díjat. Amennyiben ön az idén megkapja, elfogadja?

– Ezen még nem gondolkodtam. Egyébként nem hinném, hogy én lennék a legesélyesebb jelölt. Még aztán, tudja, ma divat a lobbyzás – van úgy, hogy díjakat kreálnak, egymás ellenére. Én ebben nem veszek részt. Számomra az a legfontosabb, szeretik-e a nézők, amit a színházban látnak, élvezik-e, sikerül-e, legalább időlegesen, kiszakítanom őket a mindennapi élet szorításából.

DÉCSI ÁGNES

SPIRÓ GYÖRGY

Mese az író úrról és az olvasóról

Barátom, a lengyel költő mesélte, hogy van neki egy sokat olvasó ifjú barátja, aki sánta, mert gyerekeparalízise volt valaha, ezért is kapott rá az olvasásra. Történt 68 nyarán, hogy a sánta ifjú békésen olvasgatott Varsóban, amikor a rádió bement, hogy bevonultunk Csehszlovákiába. A sánta ifjú felháborodott, a költő haverhoz sántikált sietve és felszólította, mennének azonnal Csehszlovákiába, az ottani ellenálláshoz csatlakozandó.

A lengyel költő valami okból vonakodott, így hát a sánta ifjú egyedül vágott neki az útnak.

Felült a vonatra, de az csak a határig szállította. Leszállt az ifjú, sántikált egy sort, és mondta a lengyel határőröknek, hogy megy a baráti cseh népet megsegíteni. Tanakodtak a lengyel határőrök, aztán adtak neki pénzt, hogy felszállhasson a prágai vonatra.

Leszállt a sánta irodalombarát Prágában, kibicegett az állomás elé és szétnézett, mert ott még sose járt. Voltak az állomás előtt tankok szép számmal, meg voltak szovjet katonák, na és voltak cseh járőrelők, akik jártak-keltek, mentek a dolgukra. A sánta lengyel ifjú megszólított egy cseh járőrelőt, kérdezőn, hol találja a cseh ellenállás központját. Az illető elgondolkodott, de bármennyire törte is a fejét, nem tudta. Akkor a sánta ifjú másokat is

megkérdezett, álltak körülötte sokan és tanakodtak, hol is lehet a cseh ellenállás központja, de nem tudta közülük senki. A sánta lengyel irodalomrajongó erősködött, hogy márpedig olyanak kell lennie. Ingatták a fejüket a cseh járőrelők, aztán megkérdezték, ismer-e valakit Prágában.

Hogyne, felelte a lengyel irodalombarát, Hrabal urat kitűnően ismerem.

Hát akkor menjen el hozzá, ajánlották, hátha Hrabal úr tudja, hol van a cseh ellenállás központja.

De a címét a sánta ifjú nem tudta. Kérdezték akkor a cseh járőrelők a többi cseh járőrelőt, nem tudják-e véletlenül, hol lakik Hrabal úr, az író. És végre akadt valaki, aki tudta, és a sánta lengyel irodalombarátot oda el is vezette.

Beléptek a lakásba, Hrabal úr a padlón ült sokak társaságában, éppen sört vedeltek. Mondta a cseh járőrelő Hrabal úrnak, hogy meghozta egy barátját. Felnézett a korszok közül Hrabal úr, és azt találta mondani, hogy ő a vendéget még sose látta. Persze, hogy nem, húzta ki magát a sánta lengyel ifjú, de én Hrabal úrnak minden művét olvastam, úgyhogy én magát, Hrabal úr, ismerem. És előadta jövetelenek célját, mármint, hogy jött a cseh népnek baráti segítséget nyújtani, és felettébb örül, hogy élvezte a cseh ellenállás központjába.

Hrabal úr, hírlík, felvidult. Gyere fiam, mondta, ígyál.

És ott ivott a sánta lengyel irodalombarát három nap, három éjjel Hrabal író úrnál a cseh ellenállás központjában, és aztán adtak neki pénzt, hogy Varsóba visszautazhasson, kikísérték az állomásra, feltették a vonatra és hosszan integettek utána.